

HELENA SZMUNESS

ur. 1948; Kemerowo, Rosja

Miejsce i czas wydarzeń	ZSRR, lata pięćdziesiąte
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", dzieciństwo, rodzina i dom rodzinny

Rozmowy dorosłych o „Jośce” Stalinie

W ogóle w moim domu, jak były jakieś rozmowy przy stole wśród przyjaciół i znajomych, to mnie wywalano z pokoju bez pardonu. Im bardziej mnie wywalano, tym bardziej ja chciałam usłyszeć, co się przy stole mówi. I jedną rzecz, którą zdołałam dosłyszeć, że nieustannie przy stole mówiło się o jakimś tajemniczym Jośce. I ja w końcu postanowiłam wyjaśnić, kto to jest Jośka. Kiedyś właśnie ktoś coś powiedział „Jośka”, ale tak bardzo ostrożnie i ja powiedziałam: „Kto to jest Jośka?” I zapadła taka cisza przy stole. I wtedy ja – tak pragnąc ich wyzwolić z tej niewygody (bo widziałam, że to jest jakaś niewygodna) i pamiętając, że mój ojciec zawsze przy goleniu śpiewał piosenkę, która się zaczynała „Jośka furt awek” (to była piosenka w jidysz, jeszcze z czasów carskich, o Jośce, który odjeżdża na front) –mówię: „Czy ten Jośka to jest Jośka Furtawek?” Taka radość ich! Mówią: „Tak, tak, to jest Jośka Furtawek, taki kolega z pracy”. Więc ja się uspokoiłam. Natomiast jak ja szłam do przedszkola i jak tam robiono nam zdjęcie i było można zdjęcie mieć albo koło choinki albo koło portretu Stalina, to ja miałam bardzo wielki problem, bo ja chciałam i choinkę i portret Stalina. Więc starałam się tak zawsze ustawić, żeby między choinką a portretem Stalina.

Data i miejsce nagrania	2013-05-13, Londyn
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"